

Til medlemmerne af Folketingets kulturudvalg

Folketinget er i færd med at overtage Rigsarkivets lokaler. I den forbindelse har man besluttet at overflytte Rigsarkivets læsesal til Det Kongelige Biblioteks forskerlæsesal, læsesal Vest. Arbejdet hermed forventes afsluttet ved udgangen af dette år. Men beslutningen hviler på en utilstrækkelig forståelse for de funktioner, som læsesalen på Rigsarkivet og forskerlæsesalen på Det Kongelige Bibliotek forventes at stille til rådighed for sine brugere, og vi må derfor anmode om, at beslutningen genforhandles af kulturministeren og Folketingets kulturudvalg.

Der er efter vores mening ingen anden ræsonnabel placering af rigsarkivets læsesal end at anbringe den i umiddelbar nærhed af arkivalierne, dvs. at få indrettet en læsesal på Kalvebod Brygge i tilknytning til det nyindrettede, gennemmoderniserede arkivopbevaringssystem, man har fået indrettet der. At transportere arkivalier fra deres opbevaringssted med bil 500 meter ad en af Københavns mest befærdede gader, og dermed forsinke en levering af arkivalier til læsesalen op til 2-3 døgn, er irrationelt, ressourceforbrugende, såvel i materiel som i personalemæssig henseende, og dårlig service for læsesalens brugere. Og denne uhensigtsmæssighed bliver selvfølgelig ikke ændret ved at flytte rigsarkivets læsesal ”over gaden” til Det kongelige Bibliotek med de samme afstandsmæssige problemer til arkivaliernes opbevaringssted.

Rigsarkivet og Det kongelige Bibliotek er nu så langt i planlægningen, at brugerne af læsesalene for nylig har været indbudt til en workshop med arkitekterne på projektet. Ved denne workshop fremgik det, at man forestiller sig:

- 1) at indrette en fælles læsesal med funktioner som rigsarkivets brugervejledning anbragt i det ene hjørne (men stadig inde i selve læsesalen) og
- 2) at fordele rigsarkivets og Det kongelige Biblioteks brugere, fotokopieringsmaskiner osv. uden skarp afgrænsning og lydæssig isolation mellem de forskellige brugertyper.

Begge dele er efter vores mening problematisk, for vores erfaring er, at ”brugermønsteret” er stærkt forskelligt på de to læsesale, hvilket der slet ikke tages hensyn til ved indretningen af den fælles læsesal.

En typisk bruger af Det Kongelige Biblioteks forskerlæsesal vil normalt sidde fordybet i sine bøger, sjældent bevæge sig rundt i lokalet og for de flestes vedkommende føle sig forstyrret, hvis der er alt for meget støj og persontrafik rundt om læsepladsen. Det samme gælder for en lille del af Rigsarkivets læsesalsbrugere, som nu er lydæssigt og lokalemæssigt afskærmet fra resten af brugerne på læsesalen i den såkaldte ”stillelæsesal”.

Den typiske bruger i den store læsesal i Rigsarkivet går frem og tilbage for at hente og aflevere pakker i reolerne, fotokopierer arkivalier, står i kø ved vejledningen eller fotokopimaskinerne, fører lavmælte diskussioner med hinanden om arkivalierne (gælder specielt for slægtsforskere, som selvfølgelig også er berettiget til at bruge læsesalen), eller efterspørger arkivalier hos personalet.

I den nye fælleslæsesal er der ikke planlagt nogen lydmæssig eller rummæssig isolering af de to grupper, og da der vil være så mange brugere, at de vil blive placeret tæt ved hinanden, er det næsten forudsigeligt, at begge grupper vil føle sig generet af det.

Derudover vil en sammenlægning være ødelæggende for det forskermiljø, som stadig er knyttet til Det Kongelige Bibliotek, og som i forvejen har oplevet markante forringelser, bl.a. med nedlæggelsen af domicileringsordningen, som skabte et inspirerende miljø og gav kontorplads til en lang række forskere, sammenlægningen af Håndskriftlæsesalen og Læsesal Vest og den stadig karrigere tildeling af faste læsepladser på Læsesal Vest. Det sidste har medført, at en del tidligere brugere ikke kommer mere, og endnu færre vil føle sig velkomne efter sammenlægningen med Rigsarkivets læsesal. Det kan ikke være rimeligt, at en så vigtig humanistisk og samfundsfaglig institution som Det kongelige Bibliotek i den grad er nødt til at nedprioritere rammerne for den forskning, der er selve bibliotekets raison d'être.

Hvis overflytning af Rigsarkivets læsesal til Kalvebod Brygge ikke er mulig, er vores alternative forslag at flytte Det kongelige Biblioteks forskerlæsesal til en anden læsesal i Diamanten.

Vi håber, at kulturministeren og Folketingets kulturudvalg vil tage vores henvendelse op til overvejelse og skabe en mere hensigtsmæssig løsning end den allerede vedtagne.

Med venlig hilsen

Brugere af Rigsarkivet og Det Kongelige Biblioteks læsesal:

Alette Scavenius, Anders Juhl Rasmussen, Anni Greve, Amalia Bonné, Erik Østerud, Hanne Abildgaard, Hanne Hansen, Hanne Wilhjelm, Ib Thiersen, Jürgen Beyer, Kirsten Lylloff, Knud Michelsen, Lise Busk-Jensen, Lise Lavelle, Lotte Thrane, Marianne Abrahamsen, Mette Lund Jørgensen, Nils Schou, Ole Meyer, Sine Krogh, Ulla Gjedde, Vibeke Boolsen, Vibeke Petersen Gether

PS Dette brev er også sendt til kulturminister Mette Bock og Weekendavisen.